

Köszöntelek Benneteket február 3. vasárnapján: **Békesség veletek!**

A liturgiában a **Hegyi beszéd** van műsoron. Mégpedig három olyan bírósági ügy, mely adott esetben halálbüntetéssel végződött Izraelben Mózes törvényei alapján. Ezek: **gyilkosság, házasságtörés, hamis eskü**. Elmélkedésemnek ezt a címet adtam: **Jézus, a jogász?**

Bűnbánattal készüljünk Jézus asztaltársasági lakomájára... Szeressen minket a mindent adó Isten, bocsássa meg bűneinket, hogy méltók legyünk az Ő Országára.

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, hitünk szerint Te a világ rendjét törvényekkel szabályoztad, mi pedig próbáltuk a történelem folyamán emberi törvényeinket megalkotni a mi életünkben. Nem nagy sikerrel. Segíts minket a világos látásban, Te, aki élsz és szeretsz...

Evangelium (Mt 5,17-37)

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz: Mondom nektek: Ha igaz voltok nem múlja felül az írástudókét és a farizeusokét, nem juthattok be a mennyek országába. Hallottátok, hogy a régieknek ezt mondták: Ne öl! Aki öl, méltó az ítéletre. Én viszont azt mondom nektek, hogy méltó az ítéletre mindaz, aki haragszik testvérére.

Hallottátok a parancsot: Ne törj házasságot! Én pedig azt mondom nektek, hogy aki bűnös vággyal asszonyra néz, szívében már vétkezett vele.

Hallottátok továbbá, hogy a régieknek ezt mondták: Hamisan ne esküdj, és tartsd meg az Úrnak tett esküdet! Én pedig azt mondom nektek: Egyáltalán ne esküdjete! Legyen a ti beszédetek „igen, igen, nem, nem”; ami ennél több, az a gonosztól van.

Idősebb Pieter Bruegel: A hegyi beszéd (1598)

Nem vagyok jogász, de próbálom a három bírósági ügyet először a jogászok szemével nézni. Aztán felteszem a bamba kérdést, hogy **Jézus jogász volt?**

1) Jogi szemmel

Izraelben a farizeus konzervatív párt és a szaduceus hellenista írástudók tagjai tulajdonképpen megnyugvással hallgathatták Jézus jogászkodását az ún. **Hegyi beszédben**.

Először is így lelkendezhettek: Ez az eretnek, botcsinálta jogász tulajdonképpen a mi oldalunkon áll. Az **írott jogot** (Talmud) és a **szóbeli hagyományt** (Próféták) nem óhajtja lesöpörni a bíróság asztaláról, hanem **„tökéletesíteni”**, csak **egy** kicsit módosítani akarja.

Mégpedig úgy, hogy egy **„í”** betűt, vagy egy **„, ”** vesszőcskét sem lehet kihagyni a Törvényből. Itt van a **gyilkossági** per ügye, mely egyértelműen halálbüntetést érdemel. Mózes a kőtáblára véste a **„Ne ölj”** parancsot, de a kommentárjában világosan ott van **„aki más istent imád, azt ki kell irtani!”** (5. Móz. 17, 2-7).

No, már most mit csinál ez a mezei jogász? **Hogyan tökéletesíti a törvényt?** Hát úgy, hogy szerinte nem csak a gyilkost kell bíróság elé állítani, hanem a helyi törvényszék elé kell vinni azt is, aki **haragot** tart; a Legfelsőbb Bíróság (Szinedrium) elé kell állítani azt, aki a felebarátját **butának** mondja, végül a gyehenna tüzére kell dobni azt, aki **istentelennek** nevez valakit.

Dörzsölhették a kezüket: Meg kell hagyni, hogy ez az ember, a mi emberünk. A büntetés-végrehajtásban és büntetés fokozataiban is túltesz rajtunk.

Ráadásul a templomi **áldozatbemutató** rendszerét is helyesli, és javasolja ugyan a kibékülést az ellenséggel, de ha valaki pereskedni akar, az a bírót, a smasszert és a tömlöcöt nem kerülheti el.

Aztán ott van a **házasságtörés** vétke, amiért Mózes törvénye szerint megkövezés jár (persze csak a nőket illetően!).

Hát ez aztán a tökéletes erőszak, amit képvisel a Názáreti. A bűnös **kívánság** is házasságtörés, amiért ugyanúgy megkövezés jár. Aki így **néz** más asszonyára, annak ki kell vájni a szemét. Aki **hozzáér** a más nőjéhez, annak le kell vágni a kezét. Mindezt „öngyilkos” módon: **„Vájd ki a szemed!” „ Vágd le a kezed!”**

A mózesi engedmény **válás**ügyben (a férfi jogban) az már a törvény kijátszása az okos jogtudós szerint, de Jézus szerint a válást házasságtörésnek kell minősíteni, amit megkövezésnek kell követnie.

A harmadik peres ügy a peres eljárás során tett **hamis tanúzás** és a **hamis eskü**.

Ennek a törvénynek tökéletesítése viszont egészen nevetséges. Azt állítja ez a hamis próféta, hogy az igazságos ítélet kimondásához nem kell Jahwét is bevonni az igazságszolgáltatásba?! Se az égre, se földre nem kell esküdni? De hát hogyan ismeri ez a léleklátó az embert? Még hogy elég lenne az **„igen”** vagy **„nem”** ahhoz, hogy valakiről tudhassuk, hogy igazat mond?! Ez tökéletes balfogás.

2) Jézusi szemmel

Azt hiszem, nem kell betoldásról, a szövegek meghamisításáról beszélni, ez a szöveg, úgy ahogy van **egyértelmű** (számomra). Miért? Mert Jézus **nem jogász**, nem bíró és nem is végrehajtó. Az egész bírósági procedúrát úgy ahogy van, Ő lesöpöri az asztalról.

Ő az egyetlen és megfellebbezhetetlen törvényre, az **erkölcsi**, isteni törvényre fordítja a figyelmet, mert ezen múlik az ember élete és boldogsága.

Vagyis ebből a **tökéletes törvényből** nem vehet el egy „í” betű és „„” vesszőcske sem. Tanítványainak életszentsége felül kell, hogy múlja a farizeusok és írástudók jogászi bölcsességét és álszentségét.

Ha ti valamit tenni akartok a társadalom jobbulása érdekében, mondja Jézus, akkor a **bűntények helyett**, az ember szívét, lelkét, vágyait, gondolatait és szavait kell vizsgálnotok. Mert minden ott kezdődik. Ezért azt kell halálosan komolyan venni. De nem büntetni!

A **gyilkolás** a haragtartásnál, a könnyelmű minősítésnél: „buta”, „hülye”, és a még súlyosabb vádaskodásnál: „istentelen” kifejezéseknél indul.

A **házasságtörés és válás** a vágynál, a tekintetnél, az értintésnél kezdődik. Itt kell radikális módon fellépni az embernek önmaga ellen.

A **hamis tanúzás és hamis eskü** mind kiiktatható volna, ha mindenki igaz beszédű, megbízható, őszinte lenne és az „igen” és „nem” elég volna az emberek közti bizalomhoz, együttéléshez.

Ez a mi Mesterünk radikális **erkölcsi** tanítása! A farizeusi értelmezés kísérlete pedig már magában a szövegben lévő mondattal megbukik: **„Ha életszentségetek fölül nem múlja az írástudókét és farizeusokét, nem juttok be a mennyek országába”.**

--- **Testvéreim! Hogyan fejezzem be?** Tudjátok, hogy „száz szónak is egy a vége”: A tökéletes embernek és tökéletes világnak egyetlen törvénye van, amit egy állatmesében a Medve csak úgy mert kimondani: Dömdödöm. Én sem merem már ismételni, hogy mi ez a törvény. Inkább csak így mondom: **Döm-dö-döm!**

[Kovács László elmélkedése elhangzott 2026. február 15-én a Bokorportán, online csatlakozási lehetőséggel.]

Ferenczy Károly: A hegyi beszéd (1896)